

הַנִּכְתָּא לְמִשְׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

מִסַּכְתָּ יוֹמָא

תוכן

- א. מביתו למה פירש... שמא יבא על אשתו ותמצא ספק נדה.....1
- ב. אין נדה מטמאה את בועלה ... בחד אחר מודו ליה.....1
- א. כל חייבי טבילות טבילתן ביום נדה ויולדת טבילתן בלילה.....2
- ב. דחוייה היא בציבור ... מבית אב אחרינא ... ומהדרינן.....2

דף ו.

א. מביתו למה פירש... שמא יבא על אשתו ותמצא ספק

נדה

כבר התבאר לעיל דף ב. ששבעת ימים¹ קודם ליום הכפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכתו שבמקדש. ומפרישים אותו מאשתו שמא תמצא ספק נדה² שתמצא דם על הסדין שקנחה בו, ואין ידוע אם בשעת ביאה היה בה דם זה או לאחר ביאה, ויהיה הוא טמא שבעת ימים ואינו יכול לעבוד.

ב. אין נדה מטמאה את בועלה ... בחד אחר מודו ליה

בבועל נדה כתיב בפ' מצורע: ואם שכב ישכב איש אותה ותהי נדתה עליו וטמא שבעת ימים וכל המשכב אשר ישכב עליו יטמא. כיצד הוא טומאתו של בועל נדה³, מדרכתיב "ותהי נדתה עליו", הרי הוא טמא כמותה ממש, וטמא שבעת ימים, אפילו אם בעלה באמצע ימי נדתה כגון ביום הרביעי לנדתה מתחיל למנות שבעת ימים מעכשיו⁴.

כל אלו הנשים הטמאות למפרע, אינן מטמאות את הבועל למפרע משום בועל נדה, אלא משום נוגע בלבד.

¹ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק א הלכה ג

² תוי"ט במשנה ועיין בהר המוריה דשקיל וטרי אמאי לא חיישינן לודאי נדה בשעה ביאה עיי"ש שעשה מחלוקת בבלי וירושלמי, ועיי"ש בחסד לאברהם פלפול ארוך בזה, ועיי"ש בידיו של משה שאפשר לומר בדבוקא נקט ספק נדה דאילו על ודאי נדה לא היו צריכין להפרישו מאשתו שהרי אם תמצא אשתו נדה יעבוד הסגן, כמו אם נמצא בו פיסול אחר, אבל משום ספק נדה מפרישין וכו' שמא היא טהורה ואין בו פיסול ומעבירין אותו בלא כלום.

³ ערוך השולחן העתיד הלכות משכב ומושב סימן קט סעיף ד – ה

⁴ וכך דרשו בת"כ ובנדה לג. יכול יעלה לרגלה, כלומר שיתחיל ממניינה קמ"ל וטמא שבעת ימים כלומר מעכשיו

הַנִּכְתָּא לְמִשְׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

מִסַּכְתָּ יוֹמָא

א. כָּל חַיִּיבֵי טְבִילוֹת טְבִילָתָן בְּיוֹם נִדָּה וַיּוֹלְדָת טְבִילָתָן בְּלֵילָה

כל חייבי⁵ טבילות טבילתן ביום, לאחר הנץ החמה⁶, חוץ מנדה ויולדת שטבילתן בלילה שהרי הוא אומר בנדה "שבעת ימים תהיה בנדתה", השבעה כולן בנדתה וטובלת בליל שמיני, וכן יולדת זכר בליל שמיני ויולדת נקבה בליל חמשה עשר, שהיולדת כנדה. ואפילו שתטבול סמוך לחשכה ותבא לביתה משתחשך אסור.

ומכל מקום⁷ אפילו אם ממתנת מלטבול עד יום ח' או ט' אינה יכולה לטבול ביום, משום סרך בתה⁸. כלומר שחוששים אנו שמא הבת תטבול ביום⁹, כמו אמה ולא תבחין שאמה לאחר שבעה טבילה ולא בשביעי עצמו, ואפילו ללכת מביתה לבית הטבילה מבע"י אסור כשהאשה רוחצת וחופפת בביתה, אבל כשיש מרחץ ובית הטבילה במקום אחד ואשה הולכת מבע"י למרחץ שעה או שתים קודם חשכה ובאה לביתה אחר חשכה אף על פי שהמרחץ ובית הטבילה קרוב וסמוך לביתה אין כאן משום סרך בתה דהבת יודעת שהיא שוהה ברחיצה וחפיפה במרחץ ואינה טובלת אלא משחשכה¹⁰.

הכלות הטובלות קודם החופה אם הוא כבר אחר היום השמיני, יכולות לטבול ביום שהרי אין באות אצל החתן עד הלילה, ואם הוא ביום השביעי בשעת הדחק יש להקל, באופן שלא יעמידו החופה עד צאת הכוכבים ממש, אבל להעמיד החופה ביום ולסמוך שאין מייחדים אותן עד הלילה לא מהני בזה¹¹, ולאחר החופה דינן כשאר נשים.

בעל קרי טובל וחולץ כל היום כולו מתחלת הלילה, שנאמר והיה לפנות ערב ירחץ במים מלמד שטובל וחולץ מתחלת הלילה עד הערב שמש, וכן לטמא שרץ ולכל הטמאים שאין טעונין ספירת שבעה נקיים.

דף ו:

ב. דַּחוּיָהּ הִיא בְּצִיבוֹר ... מִבֵּית אֵב אַחֲרִינָא ... וּמִהַדְרִינָן

קיי"ל שטומאה דַּחוּיָהּ בְּצִיבוֹר¹². כלומר שהטומאה לא הותרה בציבור אלא באיסורה עומדת ודַּחוּיָהּ הִיא עֵתָה מִפְּנֵי הַדַּחֲקָא, ואין דוחין כל דבר הנדרה אלא במקום שאי אפשר ומפני זה צריכה ציץ לרצות עליה.

⁵ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ד הלכה ו, והלכות מקוואות פרק א הלכה ו.

⁶ ואם טבלו אחר עמוד השחר עלה להם חי' רע"א יו"ד קצ"ג.

⁷ שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קצ"ז סעיף ג.

⁸ פירוש דבוק הבת וקורבתה לעשות כמעשה האם,

⁹ אפי' אין לה בת דינא הכי דלא פלוג. באר היטב ס"ק ז

¹⁰ ש"ך שם ס"ו

¹¹ דגול מרבבה שם

¹² רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ד הלכה יד

הַלְכָתָא לְמִשְׁיחָא בְדִף הַיּוֹמִי

מסכת יומא

ולפיכך נטמאו כל הכהנים בבית האב שזמנו עתה מחזרים אחר כהן טהור מבית אב אחר, ואם נטמאו כל בתי האב שמשמרה שעתה שבוע הקרבתה בכל המשמר מחזרים אחר כהן של משמר אחר, שכיון שדחוייה היא ובקושי הותרה, יש לחפש אחר כהן טהור בכל מה שנוכל¹³.

וזה שקרבן עיבור דוחה את הטומאה, אינו אלא בטומאת מת בלבד ולא בשארי טומאות, ודבר זה הוא גזירת התורה דכתיב בקרבן פסח איש איש כי יהיה טמא לנפש, ודרשינן בפסחים דף סו: איש נדחה לפסח שני ואין העיבור נדחין לפסח שני אלא עושין בטומאה, הרי דרך בטומאת מת עושין בטומאה, וה"ה לכל קרבנות העיבור שזמן קבוע כפסח.

וכן השבת דחוייה אצל הקרבנות ולא הותרה¹⁴.

¹³ הרמב"ם בפ"ד דין יד ערוה"ש שם ז

¹⁴ ערוה"ש שם סעי' ה